

LIETUVA BUS LAISVA

VYRIAUSIO LIETUVOS ISLAISVINIMO SEIMO, POSĖDŽIAVUSIO 1967. XII. 16-17 DIENOMIS, NEW YORKE, NUTARIMAI

I

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, visuotinai pripažinta šio Lietuvos didžiojo negando meto politinė lietuvių atstovybė, Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų bei Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų sukakties išvakarėse,

Sveikina visus lietuvius, tiek okupanto nutildytus pavergtų Tėvynė, tiek laisvės palaima besidžiaugiančius svetur, ir linki, kad Kalėdų Žvaigždė būtų visiems viltin-gas keldrodis į šviesią lietuvių tautos ateitį ir kad Naujieji 1968 Metai atneštų ar pr-artintų Lietuvos nepriklausomybės ir lais-vės atstatymą.

Seimas linki stiprybės tiems, kurie nepa-lūžtamai grumiasi su okupanto imperialis-tinėmis užmačiomis pavergtų Tėvynė, o tiems, kurie yra laisvi, bet bolševikinės okupacijos atskirti nuo tautos kamieno

Lietuvoje, — tvirtu ryžto ir ištvermės ko-voje dėl Lietuvos laisvės.

Seimas ragina lietuvius, kur jie bebūtų, tinkamai paminėti istorinę Lietuvos vals-tybės atstatymo penkiasdešimties metų su-kaktį 1968 vasario 16-tą ir veikliai daly-vauti Lietuvos Laisvės Kovos Metų pro-gramos vykdyme.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas, apsvaistęs pasaulinės, ypač europinės politikos padėties raidą ir pa-skirų didžiųjų laisvojo pasaulio valstybių ir aukštųjų autoritetų dabartinę politiką bei jos poveikį Lietuvos laisvės bylai, su pasitenkinimu konstatavo, kad ryžtingas lietuvių tautos siekimas išlaisvinti Lietuvą iš rusiškos okupacijos randa visuotinį pri-tarimą ir, kiek sąlygos leidžia, reikiama paramą.

Maskvos pareigūnų Jungtinėse Tautose ir kitur aktyviai kartojamas melas apie tariamą lietuvių tautos laisva valia atsižadėjimą nepriklausomybės ir pasirinkimą vergovės nepajėgia suklaidinti pasau-lio. Vyriausybės, tarptautinės institucijos ir viešoji pasaulio opinija gerai žino kolo-nizacinės Sovietų Rusijos užmačias Lietu-voje ir kitur.

Visa Sovietų Rusijos galia ir klasta ne-įstengia sulaikyti laisvo tautų apsisprei-mimo ir politinės nepriklausomybės verži-mosi.

Tačiau, nežiūrint visų tų mus padrasinan-čių aplinkybių, kelias į Lietuvos laisvę yra sunkus ir pareikalaus iš mūsų įtempto dar-bo, stropaus budrumo ir aukų.

Būkime tad vieningi ir ištikimi mūsų bo-čių palikimui — didingai ir mūsų įpareigo-jančiai Lietuvos istorijai.

LIETUVA BUS LAISVA!

II

Lėšų laisvės kovai telkimas

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vedamajai Lietuvos laisvinimo akcijai, ypač Lietuvos Laisvės Kovos Metų progra-mos vykdymui, reikalinga nemaža lėšų. Joms telkti yra sudarytas Jungtinis Finan-sų Komitetas, kuriam vadovauja prelatas Jonas Balkūnas.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komite-to Seimas, susirinkęs Lietuvos visų aktua-lių reikalų svarstyti, primygtinai ragina visus laisvuosius lietuvius ir visas jų orga-nizacijas nuoširdžiai paremti Jungtinio

Finansų Komiteto lėšų telkimo vąj Vliko vedamajai Lietuvos laisvinimo veiklai ne tik tėti, bet ir jai dar labiau plėsti, ypač vykdam Laisvės Kovos Metų programą.

Jūsų dosnumas ir susiklausymas akivaiz-džiai įrodys pasauliui laisvųjų lietuvių be-kompromisinį ryžtą išlaisvinti Lietuvą iš Sovietų Rusijos okupacijos, padidins pa-vergtųjų lietuvių atsparumą okupantui ir sustiprins Lietuvos nepriklausomybės at-statymo viltį.

SVARBU PASTANGOS

Vliko Seimo, posėdžiavusio 1967 m. gruodžio 16 ir 17 d. Maspeth, N.Y., opiausia svarstymų tema buvo Lietuvos laisvės sie-kimo sąlygos šio meto tarptautinės politi-kos atmosferoje. Kalbėdamas ta tema, Vli-ko pirmininkas dr. J.K. Valiūnas — pernai tris kartus po kelias savaites lankęs įvai-rius Pietų Amerikos ir Europos kraštus, pabrėžė, kad Amerikos žemyne, šiaurėj ir pietuose, yra visiškai laisvė politiniams emigrantams veikti savo tėvynių laisvės reikalu. Kitaip Europoje. Ten politiniams emigrantams tokia laisvė labai varžoma. Pavyzdžiui, Šveicarijoje yra išleistas net tam tikras įstatymas, kuris įsakmiai drau-džia bet kokių politinių emigrantų veiklą. Iš viso, varžymai ar nevaržymai, esamose tarptautinės politikos tendencijose neleng-va patraukti daug dėmesio Lietuvos lais-vės bylai, bet nėra visai neįmanoma. Labai svarbi mūsų pastanga atrama yra Lietu-vos diplomatinės atstovybės bei konsula-tai, ir taip yra visur, kur tik jų yra. Todėl labai svarbu tų institucijų buvimą visom imanomom priemonėm palaikyti ir rūpin-tis steigti jų daugiau, kur tik įmanoma, bent garbės konsulatų, jei kitaip negali-ma. Iš kitos pusės — ir visuomeninių orga-nizacijų vadovybės, o ypač Vliko atsto-vybės neretai labai sėkmingai padeda mū-sų balsui pasiekti spaudą ir net vyriausy-bes. Tos institucijos, tai yra diplomatinės ir Vliko atstovybės, veikdamos sutartinai, daugeliu atvejų vienos kitas papildė ir taip daugiau laimi. Tad ypač šiuo būdu tu-rėtų būti ir toliau stiprinamas Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir Vliko sutartinis bendradarbiavimas, kaip palankiose, taip ir visų mūsų pastangomis nepalankiose aplinkybėse.

BENDRIEJI NUTARIMAI

Antrajame Vliko seimo posėdyje Pr. Vai-nauskas, Vliko tarybos pirmininkas, pra-nėšė, ką taryba praėjusiais metais tarė bei nutarė, o Vliko vicepirmininkas J. Audė-nas išsamiai nušvietė Vliko valdybos dar-bą 1967 metais. Kalbant stambiais bruo-žais, Vliko valdyba:

a) suorganizavo dvi veiksmų konferen-cijas, vieną sausio 14-15 New Yorke, kitą, Lietuvių Politinę Konferenciją Vašingto-ne, spalio 21-22 d. Svarbiausias pirmosios konferencijos vaisius — visų veiksmų dar-bo gairės Lietuvos nepriklausomybės at-statymo 50 metų sukaktį minėti 1968 m. (ir sutarė tam tikslui steigti Jungtinį Fi-nansų Komitetą). Antroji paskelbė iškil-mingą tos sukakties minėjimo manifestą — 1968 metus paskelbė Lietuvos Laisvės Ko-vos metais ir patikslino eilę sukakties mi-nėjimo programos dalykų.

b) Žymiai praplėtė Vliko santykius su visuomene ir spauda.

c) Keliais atvejais reagavo į šiemet bol-ševikų dėtąs pastangas skaldyti lietuvių vieningumą.

d) Išplėtė informaciją tarptautinėj plo-tmėj: pradėjo leisti du naujus Eltos infor-macijų biuletenius — Paryžiuje prancūzų kalba ir Sao Paulo portugalų kalba.

Prel. J. Balkūnas, Tautos Fondo ir Jung-tinio Finansų Komiteto pirmininkas, nu-švietė, kaip vyksta lėšų telkimas Lietuvos laisvinimo darbams finansuoti ir kokių už-simojimų yra sudaryti lėšoms sukakties programai vykdyti. (ELTA)

PASITARIMAS SU ŽIOVULIU

Lapkričio 22 ir 23 d. Vilniuje buvo su-šauktas kompartijos centro komitetas. Kalbėjosi, kaip pratęsti sukakties proga įsiūbuotą deklamaciją apie bolševizmą. To klausimo referentas buvo sekretorius A. Barkauskas. Iš jo ir kitų dalyvių kalbų matyti, kad sukaktinės iškilmės visus tiek nuvargino, jog net pačiame centro komite-to vyravo žiovulys: kaip paprastai, labai daug žodžių ir nė vienos minties, kurį ne-būtų jau visiškai sudilusi ir atšipusi. Vienintelė dėmesį traukianti naujiena beveik keturis puslapius užėmusiame tų kalbų atpasakojime tokia: „Kalbą plenumė pa-sakė Lietuvos KP Centro Komiteto pirma-

Sustojo plakusi

V. BALICKO ŽODIS PRIE MIN. B. K. BALUČIO KAPO 1968 M. SAUSIO 5 D.

Mano Brangus Ministeri Baluti,

Sustojo plakusi Tavo širdis, kuri Lietu-vą taip karštai mylėjo.

Nusiviro Tavo galva, kuri nuolatos pla-navo, kaip geriau pasitarnauti savo tau-tai ir valstybei.

Apie 30 metų dirbome abu sutartinai. Dabar Tu palieki mane čia vieną visus darbus tęsti. Tu man visa patikėjai ir už-dėjai našta, kurią Tu pats ligšiol nešei. Prizadėjau Tavo valią vykdyti, ir Tu ra-miai mirei...

Tu savo pareigas atlikai garbingai. Duok Dieve, kad pajėgiau lygiai garbin-gai atlikti savąją dalį.

Tu tikėjai Lietuvos prisikėlimu. Tavo kapas ir Tavo žemiški palaikai tebus mums to tikėjimo simbolis. Aš esu tikras, kad Tavo kilni dvasia ir Tavo darbai paliks gy-vi amžinai mūsų tarpe.

Mielas Ministeri, tebūna Tau lengva šio svetingo krašto žemelė. Kad ji būtų dar lengvesnė, aš užbersiu Tau žiupsnelį Lie-tuvos žemelės, kurią Tu taip labai mylėj-ai ir dėl kurios nenuilstamai dirbai.

JIS VISAD TIKĖJO Į GERESNĘ ATEITĮ

DBLS pirmininkui J. Vilčinskui reikš-damas užuojautą dėl Ministerio B. K. Ba-lučio mirties, Pavergtųjų Europos Tautų delegatūros D. Britanijoje pirmininkas Paul Reinhardas, be kita ko, rašo:

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS

PATAREJAS DEKOJA

Ryšium su Ministerio Balučio laidotu-vėmis nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie vienu ar kitu būdu man pagelbėjo.

Ypatingą padėką reiškiu: Londono Lietuvių Parapijos klebonui kun. J. Budzeikai už pažnyčios patarnavi-mus;

Prelatui J. Gutauskui už pasakytąjį pa-mokslą bei kitus svarbius patarnavimus; Kun. K. Matulaičiui, kun. S. Matuliiui, kun. Kamaičiui ir kun. Putcei už asistą ir gražius giedojimus pažnyčioje;

D. B. Liet. Sąjungai už didelę pagalbą, atspausdinant ir skubiai išsiunčiant dau-giau kaip 300 pranešimų apie Min. Balučio mirtį bei laidotuves, o taip pat ir už eilę kitų darbų;

Lietuvos skautams už garbės sargybą prie karsto;

„Dainavos“ pirmininkei bei narėms, ma-loniai prisidėjusioms savo darbais;

Ponui P. Varkalai, mane daug kur pava-davusiam;

Organizacijom bei atskiriem asmenim, kurie prisistuntė gėlių ar vainikų;

Visiems, kurie man prisistuntė užuojau-tos telegramas ar laiškus;

Visiems lietuviams, kurie taip gausiai dalyvavo laidotuvėse; ypatinga padėką

priklauso atvykusiems iš provincijos bei užsienio kraštų.

Dovanokite, jei vieną kitą pamiršau pa-minėti vardu.

Su gilia padėka visiems

Vincas Balickas

MIN. GIRDVAINIS PAS POPIEŽIŲ

Popiežius Paulius VI sausio 8 d. iškil-mingoje audiencijoje priėmė prie Sv. Sos-to akredituotus diplomatinis atstovus, ku-rie jam pateikė naujųjų metų sveikinimus. Audiencijoje dalyvavo taip pat Lietuvos atstovas prie Vatikano min. Stasys Gird-vainis, lydimas pasiuntinybės sekretoriaus Stasio Lozoraičio, jr. Šia proga min. Gird-vainis popiežiui asmeniškai perdavė lietu-vių tautos vardu naujųjų metų sveikini-mus, kartu išreikšdamas popiežiui padėką už jo nuolatines pastangas įgyvendinti pa-saulyje teisingą taiką, kurioje būtų paša-lintas smurtas ir kiekviena tauta galėtų gyventi laisvėje. Paulius VI atsakydamas prisiminė savo ilgą pažintį su min. Gird-vainiu, užtikrino, jog Lietuva yra jam vi-sad brangi ir artima, ir pakartojo, jog lie-tuvių tautos kančios jam yra gerai žino-mos. Šventasis Tėvas per Lietuvos atstovą visai lietuvių tautai suteikė Apaštališkąjį palaiminimą.

Kitas svarstytas klausimas buvo apie pramonės gamybos efektyvumo kėlimą. Tą klausimą referavo sekretorius A. Fe-rensas. Tai žymė, kad jis dabar yra už-ėmęs J. Maniūšio (pramonės prižiūrėtojo) vietą vilniškėj partijos viršūnėj. (E)

„Kas jį asmeniškai pažinojo, tai gerėjosi jo tikėjimu geresne savo, o taip pat ir mū-sų tautų ateitimi. Esu giliai įsitikinęs, kad tasai nežinąs svyravimų tikėjimas teikė jam jėgų eiti sunkias pareigas, patiais ne-palankiausiais laikais tauriai ir oriai at-stovaujant Lietuvai.

„Žinau, koks tai didelis nuostolis yra šio krašto lietuvių bendruomenė“.

TOKS JISAI BUVO

Pristatydamas savo skaitytojams a.a. Mi-nisterį B. K. Balutį, Londone leidžiamasis lenkų laikraštis „Dziennik Polski“ sausio 2 d. rašo:

„Pasiuntinys Balutis atsikėlė į Londoną 1934 metais ir nuo to laiko buvo Lietuvos Pasiuntiniu D. Britanijai. Kaip žinoma, Britanijos vyriausybė, kaip ir kai kurios kitos Vakarų kraštų vyriausybės niekada formaliai nepripažino Baltijos valstybių įjungimo į Sov. Sąjungą.

„Mūsų Lietuvos Pasiuntinys buvo vien-as tų užsigrūdintųjų lietuvių patriotų, kurie nuspelnė kovose dėl nepriklausomy-bės prieš pirmąjį pasaulinį karą ir jo me-tu. Taip pat Balutis pasireiškė savo veikla tarp lietuvių Jungtinėse Valstybėse, kur jis leido lietuvišką laikraštį“.

PASAULYJE

— Olandijos užsienių reikalų ministeris Luns nubaustas sumokėti 45 svarus, kam ragino savo šoferį pralenkti kitą automo-bilį ne iš tos pusės, kur reikia.

— Suėmė, jėga iškratė ir dar 11 valan-dų suimtus išlaikė, lenkai liepė išsikraus-tyti JAV ir Kanados kariniams atstovams, nes jie buvę pagauti šnipinėjant.

— Izraelis ir Egiptas sutarė baigti keis-tis belaisviais (Raudonojo Kryžiaus duo-menimis, Izraelis dar laiko 3.503 karius ir 386 civilius egiptiečius belaisvius, o Egiptas — 10 Izraelio lakūnų ir 6 civilius).

— Norvegijos oro keitėjams pasisėkė Os-lo aerodrome rūką paversti sniegu: iš ma-žo lėktuvo buvo prisėda ledo miltų, kurie įveikė rūkų vandenį paversti sniegu per 45 minutes.

— Dėl snukio ir nagų ligos Britanijoje iki sausio 6 d. sunaikinta 360.075 gyvulių.

— Brazilija aiškiai nusistatė savo avia-cijai pirkti lėktuvus ne iš Britanijos, Šve-dijos ar iš JAV, bet Prancūzijos Mirage, nes dalį atlyginimo prancūzai priima kava ir įvairiomis žaliavomis.

— Netrukus į Australiją atvažiuos apsi-gyventi pirmieji būriai jugoslavų — pir-mieji imigrantai iš komunistinio krašto.

— Prancūzija šiais metais parduos Ki-nijai 600.000 tonas kviečių.

— Nimes vietovėje, Prancūzijoje, žmo-gus dabar gavo atvirutę su N. Metų svei-kinimais, o ji buvo išsiųsta prieš 52 metus draugo, kuris gyveno už 100 mylių ir jau yra miręs prieš 14 metų.

— JAV areštuotas žmogus, kuris turėjo už prekes sumokėti po 100 padirbtų dole-rių net 4,1 milijoną dolerių.

— Britanijos pieninės pasiryžusios per šiuos metus išleisti apie 3 mil. svarų rekla-mai, kad žmonės gertų daugiau pieno ir grietinės.

— Britanijos ligoninėse viduriavimu jau mirė keliolika vaikų.

— Numatoma, kad šiais metais skėriai nusiaubs šiaurinę ir vakarinę Afriką ir Arabų pusiasalį, jei iš anksto nebus imta-si tinkamų priemonių.

Nesveiko žmogaus fantazijos

Net ir tam tyčia sudarytoji komisija pri-pažino, kad prez. Kennedį nužudė Oswaldas vienas. Bet New Orleano srities vals-tybės gėnėjas Garrisonas nesutinka: jis tvirtina, kad nužudė suokabininkas, net buvo suėmęs įtariamų asmenų.

Dabar „Chicago Tribune“ paskelbė, kad Garrisonas jau prieš keliolika metų gydė-si psichinės ligos.

LEDO RUTULYS BE LEDO

Sportininkai Vilniuje vėl skundžiasi, kad sporto sąlygomis „rūpinasi“ gana keistai. (Sportinio veikimo sąlygų rūpinimas, kaip ir viskas bolševikinėj santvarkoj, yra val-dinių įstaigų kompetencija).

Šiuo atveju skundžiamasi dėl ledo rutu-lio sporto ugdymo sąlygų. Nei Vilniuje, nei kitur Lietuvoje nėra dirbtinio ledo aikš-telių. Ir net šalčiams užėjus biurokratai ne-prisirėngia užlieti vandeniu čiuožimui skir-tų aikščių. Tad ledo rutulio sportininkai treniruotis vyksta į... Minską!

Priekaištauja, kad visi kaimynai — lat-viai, estai, gudai — jau išmokę įsirengti dirbtinio ledo aikštes. Tik Lietuvoje dar li-kusi tokia sala, kur „Ledo rutulys be ledo“. (E)

VLIKO Prmininkas dr. J. K. Valiūnas

Septynios DIENOS

Keturi laukia sprendimo

Metus išsėdėję kalėjime, Maskvoje tei-siami keturi jauni kultūros-literatūros žmonės.

Pagrindinis kaltinimas, kad jie, viens ki-tam talkindami, užrašė, kas buvo kalbama rašytojų Siniavskio ir Danielio bylos metu teisme, dar siuntinėjo įvairius protestus ir visa tai perrašinėję ne tik skleidė pačioje Sov. Sąjungoje, bet dar perdavė ir į už-sienius antisovietinių rusų organizacijai NTS. Taip pat jie kaltinami spausdinę ne-legalius žurnalus.

Vienas laužiasi pro uždangas

Rusas dr. N. Gurevičius kelerius metus vaidinęs beprotį ir net buvęs specialistų pripažintas nepagydomu, kad tik galėtų iš-trūkti į užsienius. Pagaliau jam pasisekė, jis porą metų prabuvo Izraelyje, paskui bastėsi po Europą, bandė keliems laikra-čiams įsiūlyti savo užrašus, nes dirbęs so-vietų pogrindyje, bet vien tik britų „Ti-mes“ susidomėjo jo reikalais.

Dubcekas pakeičia Novotnij

Čekoslovakijos komunistų partijos pir-mojo sekretoriaus pareigas perėmė slova-kas Dubcekas. Ligšiolinis sekretorius No-votnyš liko daug menkesnėse aukšt. sovie-to prezidiumo pirmininko pareigose.

Naujasis sekretorius nesąs toks kieto režimo šalininkas, kaip senasis. Be to, kaip slovakas jis teikiąs vilčių čekų įsigalėjimu nepatenkintiems krašto sluoksniams.

Reikalavama aiškumo

31 sovietų rašytojas, menininkas ir moks-lininkas bendru raštu reikalavo aiškumo ryšium su dabar Maskvoje suruoštąja ke-turių byla.

Paskutinėmis žiniomis, kaltės neprisipa-žinusieji Galanskov gavo 7 m., Ginzburg 5 m., prisipažinusieji ir policijos parodymus palaikiusieji Dobrovolski 2 m. ir studentė, kuri viską perrašinėjo, 1 m.

Negalima sustabdyti

Kinijos laikraščiai mini jau anksčiau pa-sakytąjį savo min. pirm. Cou En-lajaus kalbą, kurioje jis išskėlęs nemalonią tiesą, kad kiniečiai nesulaikomai bėga iš Vietna-mo, gelbėdamiesi nuo amerikiečių bombų. Keli šimtai jų atbėgę į Kantoną. Pasienyje bandyta juos sustabdyti, bet nesėkmingai.

Siaurininimai Britanijoje

Britanijos vyriausybė, spaudžiama dideliu ekonominių sunkumu, svarsto įvairius siaurininimus, kurie leistų sutaupyti pinigų. Tie siaurininimai palies armiją — britai ruošiasi mažinti ar iš viso atitraukti savo dalinius iš svetimų kraštų, o taip pat ir ci-vilinių gyvenimą.

Penktasis mirė

Penktasis svetimą širdį gavęs žmogus pasaulyje — amerikietis Blockas, pagyve-nęs dar 10 valandų po 8 val. užtrukusios operacijos, pagaliau mirė.

Juoduko širdį gavęs Pietų Afrikos gy-ventojas kol kas dar laikosi.

Pasimatymas Vatikane

Jugoslavijos min. pirmininkas Spiljakas Vatikane aplankė popiežių Paulių.

Tai pirmas aukšto Jugoslavijos pareigū-no apsilankymas pas popiežių šio pokario metais.

Naujas ministeris pirmininkas

Australijos ministeriu pirmininku iš-rinktas senatorius Gortonas.

Ministeris pirmininkas Holtas prigėrė.

Wilsonas į Maskvą

Sausio 22 d. Britanijos min. pirm. Wil-sonas išskrenda į Maskvą. Vėliau jis skris į JAV ir Kanadą.

Be kitų reikalų, Wilsonas esąs igaliotas prez. Johnsono kalbėtis su sovietų vadais taikos Vietname klausimais.

Min. B. K. Balučiui atminti

Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Iga-liotas Ministeris D. Britanijai ir Olandijai, pabaigęs 88 gyvenimo metus, ramiai už-migė žemei amžinai 1967 m. gruodžio 30 d. Jeruzale, tebūna užmiršta mano dešinė! Te-prilimpa mano liežuvis prie mano gomurio, jei aš neminėsiu tavęs, jei nestatysiu Jeruzalės aukščiau už kiekvieną mano linksmybę“...

Nuo pat Lietuvos valstybės atstatymo laikų jis kovojo už jos laisvę, gerovę ir ne-priklausomybę. Savo dvasios kovos ryžtą, kaip nemarų šūki, įsiūlė jis Amerikos lie-tuviams įliedinti į dovanojamąjį Lietuvai Laisvės Varpą, būtent:

O, skambink per amžius
Vaikams Lietuvos:
Tas laisvės nevertas,
Kas negina jos.

Deja, negana ryžtingai buvo ginama Lie-tuvos laisvę pavojainga tautai dieną. Ir lais-vės netekome, kol sugrįš tautai ryžtas už savo laisvę kovoti...

Sunkia širdimi ruošėsi Londono lie-tuviai minėti Vasario 16 d. 1945 m. Karas žy-miai pasiviro mūsų gyvenamojo krašto naudai. Londonas gydė savo žaizdas, šali-no griuvėsius, telkėsi naujos jėgos.

Skamba telefonas. Paimu ragelį.
— Labą dieną. Čia Balutis. Tėve, kur šventraštis yra pasakyta: „tepridžiūsta lie-žuvis prie gomurio, jei aš neminėsiu ta-vęs, Jeruzale?“

Pažadėjau išrašyti pilną 136 psalmės tekstą ir jam pasiūsti.

Atėjo šventė. Ministeris Balutis dalyva-vo Mišiose už Lietuvą, o susirinkime pasa-kė tokią jautrią kalbą, kad pats susijaudino ir kitus pravirkdė.

Prieš metus Rusijos komunistai pavergė Lietuvą ir iš jos išvežė šimtus tūkstančių žmonių vergų darbams į Sibirą ir į šiauri-nės Rusijos plotus. Neteko turtų ir laisvės mokytojai, šviesuoliai, kultūrinių organi-zacijų nariai, darbininkai, ūkininkai. Bu-vo mirčiai vežami seneliai, paaugliai ir vaikai. Tokios didelės skriaudos ir nelai-mės tūkstančiais metų Lietuva neturėjo.

B. K. Balutis palygino šią tautos nelaimę su žydų tautos nelaisve Babilonijoje. Jie ten buvo pėsčiomis nuvaryti vergijon dau-gelį šimtų mylių. Be jokio teismo buvo pavergti žudomi. Susirinkdavo žydai paupius pasiguosti, pasimelsti. Iš tų laikų atėjo jų skundas, išreikštas 136 psalmėje.

— Kas buvo žydams Jeruzalė, tai man Lietuva, — kalbėjo min. Balutis. — Pasi-klausykite jų skundo, nes tai yra ir mūsų skundas.

„Prie Babelės upių tenai mes sėdėjome ir verkėme, kai atsimindavome Sioną. Ant ano krašto gluosnių mes pakabinome savo arfas. Nes ten tie, kurie buvo mus išvedę, reikalavo iš mūsų giesmių, ir kurie mus užgaudo, linksmino: Pagiedokit mums iš Siono giesmių! „Kaip gi mes giedosime Viešpaties gies-mę svetimajame šalyje? Jei užmiršim tave, Jeruzale, tebūna užmiršta mano dešinė! Te-prilimpa mano liežuvis prie mano gomurio, jei aš neminėsiu tavęs, jei nestatysiu Jeruzalės aukščiau už kiekvieną mano linksmybę“...

— Nepamirškime Lietuvos nei jos žmo-nių, patekusių vergijon. Padėkime jai mal-da, auka ir darbu, — baigė jis kalbą.

Jo kalbos poveikyje sustojome ir sugie-dojome Lietuvos himną „Lietuva, Tėvyne mūsų“...

Visi pripažino, kad geriausią kalbą šventėje pasakė Ministeris B. K. Balutis. Jis palaidotas lietuvių kapinėse Londone sausio 5 d.

Kun. K. A. Matulaitis, MIC

P. PINKAUSKAITEI 70 M. AMŽIAUS

Gruodžio 18 d. Šiauliuose buvo atžymėta aktorės Potencijos Pinkauskaitės 70 metų amžiaus sukaktis. Buvo vaidinama S. Čiur-lionienės komedija „Pinigėliai“, kurioj su-kaktininkė atliko senosios Normantienės vaidmenį. P. Pinkauskaitė Lietuvos teat-rose dirbo nuo 1919 metų: Tautos teatre, Vilkolaky, nuo 1925 m. Valstybės Dramos teatre, nuo 1931 m. Šiauliuose, vėliau Klai-pėdoje, paskui vėl Šiauliuose. (E)

PROF. T. IVANAUSKO SUKAKTIS

Profesorius Tadas Ivanauskas gruodžio 16 d. sulaukė 85 metų amžiaus. Tebedirba mokslinį darbą, dalyvauja Kauno Zoologi-jos sodo mokslinėje taryboje. (E)

DAIKTAI IR JŲ VARDAI

Rašytojas Jonas Avyžius (Vilniuje, ro-mano „Kaimas kryžkelėje“ autorius), at-sakydamas į Tiesos redakcijos klausimą, kas trukdo rašytojams plačiau pasireikšti ir publicistikoje, atsakė tiesiai ir aiškiai:

— Mūsų dera dar gana dažnai daiktai ne-vadinami tikraisiais vardais. Tebegojioja tokios, atrodo, seniai turėjusios atgyventi sąvokos, kaip apsidraudimas, silpnadvasi-skumas, karjerizmas. Neretai girdi, kaip tas pats draugas tribūnoje kalba vienaip, o iš-ėjęs už durų, kitaip. Rašytojas yra padėties viešpats, kol sėdi savo darbo kambarėje prie rašomo publicistinio straipsnio. O kai straipsnis atsiduria laikraščių redakcijoje, dažnai pasirodo, kad reikia atsisakyti minčių, kurios ir paskatino griebtis publi-cisto plunksnos. (E)

— Ne, — sako Drabišis ir dabar pats mato, kad senio jau nėra.

— Jis neapsimokėjo. Aš mačiau, kad tamsta su juo gražiai pasisveikina.

— Ne, nepažįstamas, — atsistoja Drabišis. — Aš maniau, kad pažįstamas.

— Aš taip pat maniau, kad tamstos pažįsta-mas, — sako moteris ir eina į duris ir dairosi gatvėn.

— Ne, nepažįstamas, — garsiai pakartoja Dra-bišis. Moteris grįžta ir atneša jam valgyti.

— Aš tikrai maniau, kad pažįstamas, — sako ji ir dar pastovi prie staliuko.

— Ne, aš apsirinkau. Jis, matyt, rusas.

— Rusas? Ne, valas.

Moteriškė murmėdama nueina. Drabišis su pirmuoju kėšniu pakelia akis į langą. Anapus gatvės stovi jau du policininkai! Tas storasis ir kitas plo-nesnis. Drabišius tas pirmasis kėšnis sustoja galu-gerklėje. Jis padeda peilį ir šakutę. Valas ar ne va-las, o gal ir rusas, boroda, nuleistas iš lėktuvo, ap-siželdinęs barzda. Dingo senis, kai pamatė policinin-ką, o dabar Drabišis siaubingai griebiasi minties: jis kalbėjo su seniu... Moteris matė, kad jis kalbėjo, ir policija prisegs jam ne tik anas girtas naktis, kurio-mis vaikščiojo, bet ir tą senį, rusų šnipą. O tą senį gal jis matė ir anom naktim ir palaikė jį sargu Ma-maucku. Policija dabar vejasi jį...

Dalį pirmojo kėšnio tebelaiikydamas burnoje, Drabišis žiūrėjo į gatvę. Policininkai kalbėjosi ir žiū-rėjo į gatvę. Storulis mostelėjo ranka automobiliui, kad važiuotų pr šalį. Tuo metu antrasis pasuko gatvę eiti į pietus. Storasis taip pat pasitraukė to-lyn. Drabišis pašoko, bet už jo sučiukščėjo moters žingsniai.

— Neskanu?

— O, labai skanu.

Drabišis krapštėsi pinigų. Žvilgčiodamas į lan-gą, jis sumokėjo, atsisėdo ir dar bandė valgyti. Kai tik moters žingsniai nutolo į virtuvę, tada jis vėl at-sikėlė — ne, ne, policininko nematyti nė vieno — ir pirštų galais išskubėjo į gatvę. Storulis stovėjo ki-toje kryžkelėje tarp būrelio žmonių. Šiaura gatvele Drabišis pasuko į pajūrį ir savo nakvynės namus pa-siekė iš kiemo pusės.

— Šilta? — tarė Jigų giminaitė, sėdėjusi suole-lyje prie durų.

Lietuvio svoris svetur

Santrauka VLIKo pirmininko dr. J. K. Valiūno kalbos, pasakytos Londone lie-tuviams 1967.XII.8.

..

Aš kelis kartus praskridau pro Londoną, būdamas jau VLIKo pirmininku, bet čia nesustodavau, nes žinau, kad jūs visus sa-vo reikalus taip puikiai tvarkot, jog jums jokie apsilankymai iš New Yorko nėra perdaug reikalingi. Ir aš atvykau tik jūsų pamatyti, pasidalyti mintimis ir papasako-ti apie Vliko darbus. Nemėgstu ilgų pa-skaitų klausytis, užtai nemėgstu ir ilgų prakalbų sakyti. Man atrodo, kad nieko nėra nuobodesnio, kaip specialiai važiuoti išklausyti kieno nors didelės išminties, ku-rios pasakymas labai ilgai trunka. Tai aš jūsų tikrai perdaug ilgai nevarginsiu ir tikrai padarysiu tam tikras mūsų darbo apybraižas. Žinau, kad sniegas sukludė kai kam čia atvykti, bet iš viso labiau mėgstu mažesnius pasikalbėjimus ir labai džiaugiuosi, kad čia mane pasiklausyti susirinko patys geriausi iš geriausių Lon-dono lietuvių.

Pirmiausia aš norėjau jums priminti, kas iš viso yra Vlikas, kokias teises ir ko-kius uždavinius jis turi. Kaip jūs žinote, Vlikas buvo suorganizuotas Lietuvoje 1943 metais, kada Lietuva buvo vokiečių okupuota. Vokiečiai išvaikė laik, Lietuvos vyriausybę, nes jie norėjo Pabaltijį, kaip ir visas kitas jų užimtasias valstybes, pa-versti daugiau ar mažiau savo įtakos zona ir nesiskaityti su jokiais kitais žmonėmis, išskyrus tuos, kurie buvo vokiškos kilmės. Lietuviams prieš rusus sukilus ir paskel-bus savo vyriausybę, vokiečiai buvo labai nustebe. Berlynas tikėjo, kad lietuviai to niekada nepadarys. Todėl nebuvo iš Ber-lyno išleisti K. Skirpa ir kiti mūsų sudary-tos vyriausybės žmonės. Bet, kaip jūs žinote, Kaune vyriausybė buvo sudaryta ir pradėjo darbą. Vokiečiams daugelį žmo-nių areštavus ar ištrėmus į koncent. sto-vyklas, lietuviams patriotams nieko kita daugiau nebeliko daryti, kaip eiti į pogrindį. Pogrindis, kaip žinote, buvo gerai su-organizuotas ir veikė gana pozityviai. Ži-ma, būdavo ir netikėtumų, ne vienas buvo nužudytas KZ, kiti emigravo į šitą ar kitus kraštus, bet Vliko tęstinumas vyksta dabar jau 24 metai ir sekančių metų pa-baigoj švėsimė jo veiklos 25 metų sukaktį.

Jūs žinote, kad Vliką sudaro visos lie-tuvių grupės. Tai nėra kokia nors partinė tarpusavio kova, bet visų mūsų lietuviškų grupių, srovių ir rezistencijos vienetų pa-reiškimas bei parodymas, kad mes vis vieningai trokštame vieno dalyko — Lie-tuvai laisvės. Ir tam Vlikas dirba. Jisai iš Lietuvos persikėlė į Vokietiją, o iš Vokie-tijos daugumai žmonių emigravus į Ameri-ka, čia persikėlė ir Vlikas.

Vliką šiandien žino visas pasaulis. Prieš metus (už dviejų dienų) perėmęs Vliko pirmininko pareigas, pirmiausia norėjau susipažinti su Lietuvos byla ir su Lietuvos laisvės kovos padėtimi visame pasaulyje. Tuo reikalu sausio-vasario mėnesiais bu-vau P. Amerikoje, kovo-balandžio mėn. Europoje, o po to kelis kartus Kanadoje ir važinėjau po Ameriką. Todėl galiu sakyti, kad esu applanęs daugelį pasaulio vietų, kalbėjęs beveik su visomis pasaulio vy-riausybėmis, kurios mums yra palankios, ir esu susidarsęs vaizdą apie mūsų pačių pajėgas bei aspiracijas įvairiose pasaulio dalyse.

Vlikas, kaip žinote, atliko ir atlieka vy-riausybės pareigas tremtyje. Jis kalba vi-sų lietuvių vardu. Patys komunistai sako, kad trečdalis lietuvių tautos yra užsienyje. Labai maža valstybių turi trečdalį tautos užsieny. Mes reprezentuojame tą tautos trečdalį, ir jei kalbame jo vardu, tai yra didelis dalykas. Be to, Vlikui būnant Vo-kietijoje, atvyko iš Lietuvos partizanų at-stovai ir perdavė dar kartą raštiškus visų lietuvių patriotinių sąjūdžių įgaliojimus Vlikui kalbėti visų lietuvių vardu, vadinas, ir tų, kurie yra Lietuvoje. Jei palyginsime su 80.000 komunistų Lietuvoje, kurių dalis yra svetimačiai, o dalis įstoje į partiją tik tam, kad Lietuva nebūtų vien tik sve-timajai valdoma, tai galima drąsiai saky-ti, kad mes kalbame lietuvių tautos vardu, o ne jie. Todėl užsienio kraštų vyriausybės su mumis skaitosi ir kreipia dėmesį į tai, ką mes darome.

Šalia Vilko yra taip pat kelios kitos stip-rios organizacijos, kurios dirba politinį darbą. Viena jų — diplomatų tarnyba. Kai pasakai bet kurios valstybės prezidentui ar vyriausybei, kad mūsų diplomatinė tar-nyba, kraštui 27 metus neturint nepriklausomybės, tebėra pripažįstama didžiausiu pasaulio valstybių (išskyrus sovietų blo-ką), kad išlaikomos pasiuntinybės, kad daug kur dar išduodami ir pripažįstami lietuviški pasai, tai jie dėl to labai nustem-ba. Diplomatinės istorijoje nėra pavyzdžio, kad kraštas, tiek laiko išbuvęs okupuotas, vis dar būtų de juose pripažintas ir turėtų institucijas, galinčias kalbėti jo vardu.

Antroji didelė politinė organizacija yra Altas. Be to, turime visame pasaulyje įvai-rių organizacijų, kurios, prisitaikydamos prie savo krašto ypatingų sąlygų, pvz., Australijoje, dirba mūsų vardu.

Šalia šitų visų, dar turime visus apiman-tį kultūrinį junginį — Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. PLB Vlikas įsteigė ir sura-šė Pasaulio Lietuvių Chartą tam, kad Ben-druomenė pirmojo vietoj rūpintųsi kultū-riais reikalais — nutautilimu, prieaugliu, mokyklomis ir t.t. Darbų pasidalijimas yra visiškai aiškus, o bendradarbiavimas tarp visų veiksmų labai sklandus.

Žinau, kad Anglijos lietuvių didžiausia problema yra lietuvių emigracija į kitus kraštus. Kyla klausimas, ar teisingai daro-ma, paliekant kraštus, kuriuose jau buvo įsikurta. Paskutiniai šimtmečiai Vakarų pasaulio istorija buvo kuriama čia, jūsų mieste, Londone. Bet sąlygos pasikeitė, ir šiuo metu JAV turi didesnę įtaką pasauly-je. Tačiau Anglijos svoris dar gana žymus pasaulyje ir greit dar žada sustiprėti kontinentė. Todėl galvoju, kad pasilikimas ši-tame krašte ir lietuviškos veiklos stiprini-mas yra svarbus ne tikait jums, bet ir vi-so pasaulio lietuviams. Sakykime, tokiame Urugvajuje nėra lietuviams ko pasilikti. Kraštas yra dideliuose ekonominiuose sun-kumuose, ir nėra vilties, kad padėtis kada nors pagerės. Žmonės ten skursta ir negali prisigyventi. Jei negalima grįžti į Lietuvą, tai reiktų persikelti į kraštą, kuris turi ge-resnes materialines sąlygas. Aš pats galvo-jau, kad mes teisingai darome, koncentruo-damiesi Š. Amerikoje. Tačiau labai gera turėti nors ir nedideles, bet judrias lie-tuvių organizacijas tose valstybių sostinėse, kurios pasaulyje šį tą reiškia.

Šiandien, kaip niekada, lietuviai visame pasaulyje turi nepaprastai geras sąlygas siekti aukštojo mokslo. Jei jūs Anglijoje nepajėgiate vaikų išleisti į universitetus, atsiųskite į JAV. Mes jms gausime sti-pendijas arba patys padėsim. Visas lie-tuvių jaunimas turi baigti aukštąjį mokslą. Mūsų nėra daug, tad turime būti stiprūs. Pvz., Toronto, Kanadoje, jau daugiau kaip 90% jaunimo studijuoja. Mes galime būti akademikų tauta — tam mes turime šian- (Nukelta į 3 psl.)

riniais reikalais — nutautilimu, prieaugliu, mokyklomis ir t.t. Darbų pasidalijimas yra visiškai aiškus, o bendradarbiavimas tarp visų veiksmų labai sklandus.

Žinau, kad Anglijos lietuvių didžiausia problema yra lietuvių emigracija į kitus kraštus. Kyla klausimas, ar teisingai daro-ma, paliekant kraštus, kuriuose jau buvo įsikurta. Paskutiniai šimtmečiai Vakarų pasaulio istorija buvo kuriama čia, jūsų mieste, Londone. Bet sąlygos pasikeitė, ir šiuo metu JAV turi didesnę įtaką pasauly-je. Tačiau Anglijos svoris dar gana žymus pasaulyje ir greit dar žada sustiprėti kontinentė. Todėl galvoju, kad pasilikimas ši-tame krašte ir lietuviškos veiklos stiprini-mas yra svarbus ne tikait jums, bet ir vi-so pasaulio lietuviams. Sakykime, tokiame Urugvajuje nėra lietuviams ko pasilikti. Kraštas yra dideliuose ekonominiuose sun-kumuose, ir nėra vilties, kad padėtis kada nors pagerės. Žmonės ten skursta ir negali prisigyventi. Jei negalima grįžti į Lietuvą, tai reiktų persikelti į kraštą, kuris turi ge-resnes materialines sąlygas. Aš pats galvo-jau, kad mes teisingai darome, koncentruo-damiesi Š. Amerikoje. Tačiau labai gera turėti nors ir nedideles, bet judrias lie-tuvių organizacijas tose valstybių sostinėse, kurios pasaulyje šį tą reiškia.

Šiandien, kaip niekada, lietuviai visame pasaulyje turi nepaprastai geras sąlygas siekti aukštojo mokslo. Jei jūs Anglijoje nepajėgiate vaikų išleisti į universitetus, atsiųskite į JAV. Mes jms gausime sti-pendijas arba patys padėsim. Visas lie-tuvių jaunimas turi baigti aukštąjį mokslą. Mūsų nėra daug, tad turime būti stiprūs. Pvz., Toronto, Kanadoje, jau daugiau kaip 90% jaunimo studijuoja. Mes galime būti akademikų tauta — tam mes turime šian- (Nukelta į 3 psl.)

DRAUSMĖ

Mielas Kunige,

Norėčiau, kad plačiau paašikintumėte E. L. skaitytojams penktadienio pasninko rei-kałą. Paskutinę 1967 m. dieną, gruodžio 31, buvo paskelbta bažnyčiose, kad Angli-jos, Valijos ir Skotijos vyskupai sutarė at-leisti nuo pasninko tikinčiuosius penkta-dieniais ir leido valgyti mėsa. O mūsų lie-tuviškoje spaudoje buvo paskelbta, kad 1962 m. Lietuvoje apsiėmė Dievo Mo-tina Marija kaimo merginai ir prašiusi la-bai paprasto dalyko, kad žmonės laikytų penktadienio pasninką ir neapleistų kas-dieninių maldų.

M. S. R.

* * *

Pirmu žvilgsniu dalykai atrodo nesude-rinami, bet tikrai taip nėra. Bažnyčią val-dantieji asmenys — popiežius ir vyskupai — turi galią Kristaus vardu mums vado-vauti ir įpareigoti: „Ką tik jūs surišite že-mėje, bus suriša ir danguje“ (Mato 18, 18). Visi įpareigojimai yra drausmės rei-kałas. Stambesnieji Bažnyčios įpareigoi-mai tikintiesiems yra žinomi kaip Bažny-čios įsakymai, k.a. įsakymas šventės švėstį, sekmadieniais ir šventėmis dalyvauti Mi-šiose, bent kartą metuose eiti išpažinties ir velykiniu metu priimti šv. Komuniją, savo bažnyčią padėti išlaikyti, yra ir įsa-kymas pasninkus laikyti.

Prieikis Bažnyčia gali nuo savo kai ku-rių įsakymų tikinčiuosius atleisti, pakeisti kita pareiga ar sumažinti. Pavyzdžiui, tuoktis Advento ar Gavėnios metu, ne-skaityti tikėjimui ir dorovei priešingų ra-štų ar sudarinėti mišrias moterystes ir pan. Visa tai yra drausmės dalykai, o ne tikė-jimo tiesos, kurios nesikeičia.

Be to, nors D. Britanijos vyskupai sutarė atleisti tikinčiuosius nuo penktadienių pasninko ir leido naudoti maistui mėsą, bet jie kartu priminė V. Jėzaus įsakymą daryti atgailą. Atgailos būdas paliko mū-sų pačių nuožiūrai. Net davė atgailos pa-vyzdžiui: sau pasiskirtąją atgailą dieną tik vieną kartą valgyti, arba sumažinti penktadienį rūkymą, svaigalų gerimus, at-sisakyti nuo pramogų. O kam pareigos lei-džia, dalyvauti Mišiose, bažnyčioje apeiti Kryžiaus Kelius, budėti valandą prie Kris-taus, ar sukalbėti Rožinį, aplankyti ligoni, paguosti vienišius asmenis ir su jais kar-tu pasimelsti.

Net pats darbas, einamosios pareigos galima atlikti atgailos dvasioje. Darbas nuvargina kūną labiau negu pasninkai. Todėl darbą galime paskirti sau vieton bu-vusių pasninkų.

Apsireiškusios Švč. Dievo Motinos Ma-rijos prašymas pasninkauti ir melstis ne-prieštarauja nei dabartinei Bažnyčios drausmei, kaip jis neprieštaravo jai 1962 metais.

Kun. K. A. Matulaitis, MIC

*) Bora da vališka: labas rytas.

K. BARENAS

ATOSTOGOS

(3)

Toje pat vakarykštėje valgyklėlėje du vyrai ir dvi moterys kėlėsi nuo stalo išeiti. Drabišis atsisėdo pasienyje. Staiga priepatamsyje prie bufeto jis už-matė kramsnuojantį gal dviejų savičių barzda apsi-leidusį senį. Tikras Mamauckas, tik susenęs. Senas pažįstamas ir labai mielas! Kai Drabišis Gulbinuo-se gavo darbą, tai senukas sargavo gimnazijoje ir gyveno kambarėlyje pas jo šeimininkus. Ak, tai ži-nojo žmogus apie Gulbinus tiek daug ir vis šviesda-vo Drabišį, kai tik jie susitikdavo! Todėl dabar Dra-bišiui net širdis pristojė: senis Mamauckas! Dra-bišis atsikėlė, priėjo prie senio, atkišo ranką ir tarė:

— Na, kaip tu čia?

— Bora da*, — tarė senis.

— Borada, — nustebejęs nutęsė Drabišis. — Rusas?

— Bora da, — dar kartą tarė senis, pablyškęs bazdotas jo veidas šyptelėjo.

— Atsiprašau, — tarė Drabišis ir beveik atža-garias nuėjo prie savo staliuko.

Drabišiui kepė kiaušiniene, o jis dairėsi čia į langą, čia į ties lėkšte palinkusį senį. Staiga kitapus gatvės išdygo jau rytą matytasis policininkas. Ne-pasakytum, kad jis stovi ten ir būtinai žiūri į langą, bet Drabišis labai gerai žino, ką reiškia sekti. Čia jau neapgaus jo! Stovi ir nežiūri, o mato. Taip gra-žiai mato, kad Drabišis ne tik tiki tuo, bet nebežino net, kur akis, rankas ir kojas dėti. Grįžteli jis į tas praviras duris, pro kurias sklinda kepmosios kiau-šininės kvapas. Kad nors greičiau atneštų! Išėina moteriškė, žvilgtėri į tą kampaną prie bufeto, kur prie-blandoje sėdėjo senis, o paskui prieina prie Drabišio staliuko.

— Ar tas senis buvo tamstos pažįstamas? — sako ji.

JAUNIEJI IR SENIEJI

Pakliuvau aš į Bostoną kaip tik tuo metu, kai lietuvių tarpe įvyko didžiausias skilimas tarp jaunomenės (Šviesos - Santaros) ir senosios gvardijos. Jaunieji buvo apšaukti velniais, komunistais, smirdančiais padarais ir panašiai. Vyksta čia toks piovimasis tarpusavyje, kad neįmanoma sau įsivaizduoti Londone. Štai, pavyzdžiui, kai vyko Meko poezijos skaitymas, po tuo pačiu stogu, gretimam kambaryje, Budrekis skaitė paskaitą. Kas ėjo į tą paskaitą, turėjo pereiti pro santaričių staliukus. Jau praeina ma buvo demonstratyviai, o vėliau mėginta kuo stipriau ploti, kad būtų girdėti tame kambaryje, kur buvo Mekas.

Viskas prasidėjo nuo paskaitos, kuri įvyko prieš kelias savaites ir kurioje buvo pasakojama apie krepšininkų kelionę į Lietuvą.

Vienu žodžiu, padėtis, mano akimis, yra tokia absurdiška ir agresyvi iš abiejų pusių, kad dialogo tarp jaunosios inteligentijos ir senosios kartos negali būti iš viso. Dabar čia vyksta tikras karas, kuris nėra naudingas nei vieniems, nei kitiems.

Nors aš dar mažai tepažįstu Amerikos jaunąją lietuvių kartą, tačiau viena man aišku: nei jie turi ragus, nei jie yra kairieji. Jie yra niekas kita, kaip mūsų naujoji inteligentija, išėjusi mokslus Vakaruose, kuri skiriasi nuo tos pačios klasės jaunų žmonių tik tai, kad kalba lietuviškai ir yra entuziastiškai lietuviški. Iš tikrųjų jie yra logiška išdava mūsų ultrapatriotiškos senosios kartos. Jiems buvo skiepytas patriotizmas nuo lopšinės metų, kalama lietuvių be visur ir visokiais būdais, ir jie gerai išmoko savo pamokas. Dabar, išauge, jie iš tikrųjų nori būti lietuviais ir daryti, kas būtų naudinga Lietuvai, o ne tik plepėti. Jiems nusibodo vien vaidinti, nusibodo sakyti vienaip, o daryti kitaip.

Nesusipratimą tarp abiejų pusių dar paaiškina tai, kad jaunosios kartos išsilavinimo lygis yra aukštesnis už senosios, kuri turėjo sunkiai dirbti ir buvo daugiau deklasota negu jų vaikai. Prie to prisideda dar tai, kad Amerikos aplinka apskritai nepakelia žmogaus bendrojo kultūrinio lygio, kaip, pavyzdžiui, Anglijoje, dėl to mūsų tautiečiai dar labiau atitolsta nuo vakariečių kultūros vertybių.

Kadangi tokia karinga padėtis yra kenksminga mums visiems, gal būt, neblogo būtų, kad jaunoji lietuvių karta pajustų, jog ne visi senosios kartos atstovai ją atstumi, ne visi į ją žiūri su nepasitikėjimu. Šitoki ryšinio ir tarpininko vaidmenį, gal būt, galėtų atlikti Anglijos lietuviai, kurie, bent man atrodo, žymiai daugiau civilizuoti, negu tautiečiai Amerikoje. Pradžią turėtume padaryti mes patys, nes Amerikoje pamirštama, kad, šalia Lietuvos lietuvių, dar esama lietuvių ir kitur Europoje. Mes Anglijoje esame pripratę galvoti apie lietuvius Amerikoje, Vokietijoje, Australijoje, o lietuvių pasaulis yra sudarytas vien iš Amerikos. Ryšys, žinoma, turėtų ribotis bendradarbiavimu spaudoje, bet ir tuo būtų jau daug padaryta priminti jauniems ir seniems, kad Europa dar tebegyvuoja.

Dabar noriu paminėti įspūdžius iš mažo santaričių susirinkimo, kuris buvo prarastas privačiuose namuose. Buvo paskviesti keli „naujokai“, jų tarpe Kastytis Baublys ir aš. Vienas susirinkimo tikslų buvo susipažinti su lietuviškais kaimo papročiais. Tema — senoviškos kaimo vestuvės. Įžangai viena narių nupasakojo lietuviškų vestuvių papročių vystymąsi nuo senovės laikų. Po to sekė pats įdomiausias dalykas: lietuviškų vestuvių inscenizavimas, įrašytas magnetofono juostelėje ir atkeltas iš Lietuvos. Vaizduojamos kupiškėnų vestuvės, kokios jos buvo maždaug prieš šimtą metų. Visi veikalo dalyviai turi daugiau kaip po 60 metų. Užrašyta pagal tų senų kaimiečių prisiminimus. Dalyviai buvo pareiškę norą patys pastatyti veiklą, bet jiems trūko teksto. Jiems padėjo Vilniaus radijas. Po to grupė pradėjo rodyti veiklą po apylinkės kolūkių su didžiausiu pasisekimu. Turinys yra labai paprastas, bet klausytojas patraukiamas kaimiškos buities ir neatsigręžia nė minutėi nuo aparato. Vaizduojama maždaug tai, ką aprašo Ig. Končius savo žemaičių šnekoje: piršlys, susitarimas su jaunosios tėvais, derybos, važiavimas apžiūrėti ūkio pas jaunąjį, vedybų sutartis, jaunosios išleistuvės, vėl derybos ir vestuvės ir t.t. Viskas vyksta su muzika, dainoma, verksmu ir t.t. pagal visas ritualo normas. Veiklas sudaro, tur būt, didesnį įspūdį, kada jo klausaisi, negu kad jį matytum scenoje, nes tokia būdu galima įsiklausyti į kalbos ir intonacijos ypatybes. Jaunam šių laikų lietuviui, kuris nepažįsta nė vienos slavų kalbos ir yra išaugęs tarp šių laikų lietuvių, tur būt, būtų sunku suprasti kiekvieną sakinį. Vartojama tokia kalba, kokia, tur būt, galima užtikti dabar tik etnografiniuose dr. Balio užrašuose. Didelė dalis žodyno, galūnės, ištarimas kai kurių garsų ir intonacija yra labai slaviškos, tur būt, gudiškos kilmės. Tačiau, nežinint grynai kalbinių sunkumų, veiklas gali būti įdomus beveik kiekvienam lietuviui be išimties.

Nors „Kupiškėnų vestuvės“ yra vertingas dalykas kaip etnografijos ir sociologijos medžiaga, į jį galima žiūrėti tiesiog kaip į lengvą, bet grynai lietuvišką komediją. Dėl to klausytojas, nors ir juokiasi pats iš savęs kaip lietuvis, bet neatmeta savo to lietuviško palikimo, kuris priklauso jo tautai. Deja, kol kas dar nėra tų vestuvių papročių nei teksto, nei plokštelės, bet Santara mėgins tokią išleisti.

Marina Gorodeckaitė

Lietuvio svoris svetur

(Atkelta iš 2 psl.)

dien sąlygas. Turime galimybių studijuoti pačiuose geriausiose pasaulio universitetuose. Būdavo svajonė Lietuvoje išvažiuoti į užsienio universitetus. Šiandien jie visi mums lengvai prieinami.

Lietuvius emigrantas niekada nebuvo toks stiprus kaip šiandien. Mes jau turime suveiktą jėgą; mes jau užsimojame vykdyti tokius dalykus, kokius žmonės prieš 30-50 metų būtų vadinę sapnais. Žinau, kad lietuviai Amerikoje kai kuriose srityse yra taip įsigalėję, jog beveik turi monopolį. Pvz., yra apskrįję miestų, kur tik beveik vieni lietuviai daktarai turi klinikas. Arba imkime dr. Razmos suorganizuotąjį Lietuvių fondą, kuris jau turi sutelkęs 400.000 dolerių. Ir dar tas fondas nėra pakankamai išpopuliarintas. Kai reikėjo Vašingtono katedroje įrengti lietuvių koplyčią, per trumpą laiką buvo surinkta 400.000 dolerių, ir jokia lietuviška veikla nuo to nenukentėjo. Mes jau galime kalbėtis su viso pasaulio vadovaujanciais sluoksniais, nes turime tinkamų žmonių ir mokame pakankamai svetimų kalbų.

Vliko pagrindinis uždavinys yra Lietuvos laisvinimo reikalai. Važinėdamas po P. Ameriką, patyriau, kad nekyla klausimas, ar Lietuva bus laisva, tik kyla klausimas, kada ji bus laisva. Anot Urugvajaus prezidento, gėda humanizmui, kad Pabaltijo valstybės yra okupuotos. Kai menkai civilizuotos negrų tautelės turi savo atstovus J. Tautose, pabaltiečiai vis dar laikomi pavergti. Nėra abejonių dėl to nei Vašingtone, nei Paryžiuje, tik klausimas, kaip tai padaryti. Laisvės rakto niekas neturi, o karo net ir mes negalim norėti, nes tai būtų veik visos žmonijos sunaikinimas. Komunizmas yra atgnyvęs savo amžių. Jis nuolat keičiasi ir išsigeria. Niekas nežino, į ką išsigsims per 10 metų. Bet mes turime budėti, kad per tą laiką neišduotume savo tautos. Tauta reikalauja, kad mes už ją kovotume, ir lietuviai krašte žino, ką mes čia darome.

Savųjų informacijai Vlikas turi dvi radijo programas — Vatikane ir Romoje.

Bandoma gauti trečioji programa — Vokietijoje. Žmonės Lietuvoje mus girdi. Tai liudija faktas, kad aukštąs komunistų pareigūnas Niunka rado reikalo parašyti Tiesoje apie mano kalbą, pasakytą per Vatikano radiją balandžio mėn. pradžioje. Po trijų savaitių kitas parašė toje pačioje Tiesoje dar ilgesnį straipsnį. Tiesą skaityti tik lietuviai, ir jie žino, kad kalbėtojas buvo Valiūnas, Vliko pirmininkas. Kodėl jis puolamas? Todėl, kad į Lietuvos laisvinimo darbą atėjo nauja generacija. Buvo manoma, kad, seniesiems darbuotojams pasitraukus iš šio pasaulio, visa kova už Lietuvos laisvę sustos. Jeigu jie rado reikalo dar dėl tos pačios kalbos išspausdinti straipsnį Moksle ir gyvenime, rusų žurnale Ogoniok ir net viename italų žurnale, tai reiškia, kad mes darome gerai. Kitaip mūsų nepultų.

Vlikas leidžia žinių biuletenį Elta lietuvių, anglų, vokiečių, arabų ir portugalų kalbomis. Šį mėnesį taip pat išsina Elta prancūzų kalba. Elta yra daugelio renkami ir cituojama.

Dar vienas mūsų veiklos rezultatų pavyzdys. Į Lietuvą pirmą kartą buvo pakviesti Maskvoj reziduoją užsienio spaudos atstovai. Iš viso atvyko 5 žurnalistai, jų tarpe Toronto Star atstovas, kuris parėškė, kad, išsikalbėjus su rusų bei lietuvių pareigūnais, paaiškėjo, jog Lietuvos inkorporavimas į Sov. Sąjungą šiandien būtų įvykęs faktas, jeigu lietuviai neturėtų tokios stiprios emigracijos užsienyje, ypač Amerikoje, kuri tokiu stipriu balsu šaukia ir turi tokį stiprų politinį užnugarį, kad sovietai nedrįsta to iš JAV reikauti.

Redakcijos prierašas. DBLS Valdyba turi visą Vliko pirmininko dr. J. K. Valiūno kalbą, įrašytą magnetofono juostoje.

Jeigu kuris nors DBLS skyrius turėtų galimybių pasinaudoti geru magnetofonu ir norėtų išklausti visą šią įdomią kalbą, prašom parašyti DBLS Valdybai (1 Ladbroke Gardens, London, W.11), ir bus pašalinta ta juosta.

KALĖDOS VOKIETIJOS LIETUVIUOSE

Gyvenant ne Lietuvoje, nuolat susiduriama su klausimu, kaip išlaikyti savus papročius, telpant gyvenamojo krašto ir kasdieninių uždavinių rėmuose. Lietuviams Kūčių vakarienis su kalėdaičio laužymu yra nuo seno daugiau tautinis nei religinis paprotys. Stengiamasi jo neužmiršti. Lietuviškose šeimose tai vyksta nesunkiai. Kebliau ten, kur šeiminiškė jau ne lietuvi. Kai kurios mišrios šeimos mėgina derinti abiejų tautų papročius, bet lietuviška silkė ar kisielius sunkiai išsikovoja lygias teises ant riebių sotaus vokiško Kūčių — šventosios nakties — stalo. Yra Vokietijoje visa eilė lietuviškų junginių, bendrai gyvenančių ar dirbančių lietuvių. Tai karinio pobūdžio kuopos, kurios iš tikro jau yra mišrios, ir Vasario 16 gimnazija. Tuos junginius galima palyginti su lietuviškom šeimynom. Čia atkreiptinas dėmesys į švelnų skirtumą tarp žodžių šeima ir šeimyna.

Tuose susibūrimuose vis dar tebemėginama puoselėti lietuviškųjų Kūčių papročiai. Kai kur tai pavyksta geriau, kai kur jau labai daug lemia vietos gyventojų papročiai, ypač kuopose, kurios yra tokios pat, kaip ir kitos darbovietės, o ten švenčiama prieš Kalėdas Kalėdų iškilmės — Weihnachtsfeier, atstojančios metų darbo užbaigos ir įvertinimo iškilmes. Visi lietuviškieji junginiai iš vokiečių yra visiškai perėmę datos perkėlimą į ankstesnę dieną, ne Kūčias.

Vasario 16 gimnazijoje tokia iškilmė įvyko gruodžio 21 d., prieš pat išsiskirstant atostogų. Valgyklos salėje mėginta, ir tai sėkmingai, sudaryti Kūčių vakaro nuotaką. Po baltomis staltiesėmis buvo apčiuopiamas šienas, o ant stalų sudėta trijų rūšių silkės, prėskučiai su aguonų pieņu, kompotas ir spanguolių kisielius. Prieš direktoriaus kėdę palikta vien tuščia vieta su degančia žvake. Direktorius Vincas Natkevičius laužė kalėdaitį su klasių auklėtojais, ūkvedžiu ir svečiais. Kapelionas kun. Jonas Riaubūnas kalbėjo maldas, paaiškino lietuviškųjų Kūčių papročių reikšmę. Visi bendrai giedojo kalėdines giesmes. Keletas mokinių padeklamavo pritaikytų eilėraščių. Vėliau gimnazijos iškilmių salėje buvo uždegta eglutė, pamėginta atkurti Kūčių nakties lietuviškieji burtai, pasakyta kalbų. Kalbėjo direkt. Natkevičius, Kr. Valdybos pirmininkas Jonas K. Valiūnas ir vietos kaimo evangelikų klebonas. Inž. Valiūnas įteikė dovanas nuo savo vadovaujamos 8591 LS lietuvių kuopos ir vieno amerikiečių dalinio, esančio tose pačiose kareivinėse Schwetzingene, iš viso DM 1010. Vaikai padeklamavo eilėraščių lietuviškai, vokiškai ir angliškai. Muzikos mokytoja Kaz. Motgabo diriguojamas mišrus gimnazijos choras pagiedojo kelias kalėdines giesmes. Mokyt. F. Skėrys kalbėjo du kartus: pradedant ir baigiant iškilmes. Jis dėkojo visiems prisidėjusiems

prie šventės parengimo, kuri organizuota jo vadovaujamo Evangelikų Jaunimo Rateljio ir kun. Riaubūno globojamos ateitininkų kuopos. Dėkojo ypač Alinai Griniečiai, net iš Miuncheno atvykusiai taktininkai virtuvėje ir valgykloje. Dėkojo už burtus atsakingam mokyt. Alf. Krivickui ir daug taktininkavusiam šoferiui Ant. Šiugzdiniui. Galiausiai buvo išdalyti krepšeliai su vaisiais. Dalyvavo nemaža tėvų, kurie buvo atvykę parsivežti vaikų namo. Iš kitų tautų tarpo iškilnesių svečių nebuvo, išskyrus aplinkinių kaimų žurnalistus.

Lietuvių darbo kuopose prie amerikiečių armijos taip pat mėginta sudaryti lietuviškų Kūčių nuotaką. Tas aptarimas, žinoma, netinka 8591 LS kuopai Schwetzingene, kur gruodžio 15 d. buvo pasitinkta Vokietijos darbovietėm įprastu prieškalėdiniu pabendravimu. Dalyvaujant amerikiečių pulkininkui Rhett ir kuopos vadui kpt. J. K. Valiūnui, buvo išda-

lyti padėkos diplomai vyrams, tarnavusiems 15 metų kuopoje, o paskui pasivašinta alučiu su užkanda.

2040 LS kuopoje Darmstadte gruodžio 19 d. pavyko sudaryti Kūčių nuotaką tiek valgių, tiek ir susitelkimo atžvilgiu. Kuopos vadas kpt. Marijonas Petkūnas pasveikino kuopos narius švenčių proga, padėkojo už gerai atliktą darbą 1967 metais ir pakvietė palaiminti stalą kuopos kleboną tėvą Alf. Bernatoni.

Gruodžio 22 d. 8593 LS kuopoje Kaiserslauterne Kūčių vakarieni vadovavo vadas kpt. Juozas Venckus, o stalą laimino kapelionas kun. Br. Liubinas. Pasidalinę kalėdaičiais, kuopos nariai vaišinos lietuviškai pagamintomis silkutėmis, žuvimi ir viniųgrete.

Didžioji dalis kuopų narių tikrąsias Kalėdas švenčia šeimose, bet nemažai daliai prieškalėdinės kuopos Kūčios yra vienintelės. (ELI)

VARGAS SU BASTŪNAIS

Dar nesiliovė Lietuvoj revoliucijos garbinimo deklamacija, bet Literatūros ir meno laikraštyje nepasibaigė diskusijos ir apie „miesčioniškumo problemą“, kurią besvarstydami kai kurie autoriai ir labai atviromis akimis pažvelgia į kasdieninius Lietuvos gyvenimo reiškinius. Pavyzdžiui, rašytojas Jonas Mikelininkas taria:

„Užuot smerkus žmogaus prisirišimą prie daiktų, ar nevertėtų bent retkarčiais nukreipti kryžminę ugnį į visokios rūšies perėjūnus, nesugebančius prisirišti ne tik prie daiktų, šeimos židinio, savojo krašto, bet ir prie pačių žmonių, nes svarbiausias jų tikslas — būti visur ir drauge niekur, kuo mažesniai įdėjus į bendrą katilą, susidarytų gailmybę kuo daugiausia pasinaudoti kitų sukurtais darbo vaisiais (deja, bent kol kas tokių žmonių kategorija nerodo tendencijos mažėti). O panašių subjektų savo kelyje esame, tur būt, kiekvienas iš mūsų sutikęs ne vieną, nes jų kūrbinė geografija paprastai aprėpia didžiulį veiklos plotą: nuo Šalčininkų iki Vlado divostoko, nuo Batumio iki Šiaurės ledjūrio. Šitokie piliečiai visur stengiasi būti svečiais, o prisirišti sugeba tik prie savo pilvo. Užtat jiems dingus iš akiračio, pasilieka vien sugadinto oro kvapas“.

Vardais tokie perėjūnai — svečiai nepavadinai, bet plačiai nurodytas veiklos plotas kalba pats už save.

Iš partijos viršinių vis sklinda priminimai, kad nevalia būti smulkmeniškais, siauriems vietinių „nacionalistinių“ interesų saugotojams. J. Mikelininkas irgi apie panašų dalyką prisimena:

„Neretai smulkmeniškumui mes priešpastatome „plačią prigimtį“ ir beveik vi-

sada atiduodame pastarajai pirmenybę“.

(„Plati prigimtis“, rusiškai „širokaja natūra“ — požymis, kuriuo itin didžiuojasi rusai).

J. M. klausia apie tą „plačią prigimtį“ pirmenybės atidavimą:

„Teisingai darome? Labai abejotina. Gera, kad žmogus turi plačią prigimtį, bet vargas tau, visuomene, kai toji prigimtis tiek išsiplėčia, kad ir susitraukti nebega!“

Atrado J. Mikelininkas net iš Lenino raštų citatą, kuris sakęs, kad reikia nusistatyti taisyklę „verčiau skaičium mažiau, bet kokybe aukščiau“.

Sakė ar nesakė taip Leninas, bet „plačiosios prigimties“ svečiai atnešė Lietuvon pas juos labai populiarią priešingą dėsni: „skaičium ko daugiau, kaina ko pigiau!“ Ir J. Mikelininkas pasakoja visą eilę pavyzdžių, kaip tas dėsni Lietuvoj yra įsikeriojęs... (Elta)

Bylos sukakties proga

Iš oficialiai pasibaigus, bet profesionali agitatorių vis dar tebetęsiančių rusų revoliucijos garbinimų balanso Lietuvoj itin ryškiai kyšo kruvinos žaizdos nuo čekistinio keršto ilčių.

Jubilejininkai, tiesa, paskelbė net ir amnestiją — bausių atleidimą ar sutrumpinimą kai kuriems bolševikinių teismų nuistiesiems. Bet trumpalaikių bausių. Tad naudos iš tos amnestijos daugiausia teko tik pernai ar šiemet nubaustiems chuliganams, kurių Lietuvoje daugiausia pasitaikė kaip tik iš atėjūnų kolonizatorių „atžalyno“.

Tuo pačiu metu čekistai surengė Lietuvoje tris tipiškas politinio keršto bylas, kuriose (vien pernai) penki lietuviai buvo pasmerkti mirti ir sušaudyti, kiti septyni išgabenti keliolikai metų į baudžiamąsias lėto mardėjimo stovyklas.

Išgyvenę ir saugiai besijaučiantieji valdovai paprastai stengiasi pasirodyti atlaidūs savo buvusiems ir pralaimėjusiems politiniams priešininkams ir, ypač sukaktuvių ar kitokių švenčių progomis, skelbia amnestijas nubaustiems kaip tik už politinius pasipriešinimus.

Bolševikinė valdžia, kaip pačioj Rusijoje, taip ir ar dar labiau užgrobtuose kraštuose pasirodė, kad ir 50 metų amžiaus sulaukus, vis dar nesaugi, vis nerami, įtaringa, nervinga ir tebekerštinga visiems, kas kada nors nebuvo jai pakankamai nuolankus.

Visa dvylika šiemet Lietuvoj keršto bylose nusmerktųjų buvo baudžiami už jų tik tariamai padarytus veiksmus, — ne dabartinius, o neva įvykdytus prieš 23-26 metus.

Valdiniai laikraščiai tiesiog fantastiškai pasakojo po tiekios metų atgamtintas pasakas ar savo samprotavimus ir, ne oficialių sprendimų nelaukdami, be atodairos pripažino visus teisiamuosius kaltais. O vėliausiojo, šiauliuose lapkričio mėnesį surengto tokio vaidinimo — lyg susipratę, kad kiekvieno byloj tokių pačių „istorijų“ kartojimas perdaug jau nepatinkamai skamba — ne beaprašinėjo. Iš anksto nusprendė, kad „teisiams žudikai“, ir paskui tik trumpai pranešė, katras kaip nubaustas. Buves Papilės policijos viršininkas Vincas Viskantas šioj byloj pasmerktas sušaudyti, keturi buvę policininkai — po 12, 13, ar 15 metų kalėti.

Tie šiemet Lietuvoje surengti bolševizmo sukakties atžymėjimai liks ryškiausi ir nepamirštiniausi. (E)

— Per 1967 m. JAV vidutiniškai kiekvienas gyventojas sunaudojo 176,6 svarus jautienos — didžiausias kiekis negu kada nors anksčiau.

— Švedijos įstaigos tvirtina, kad sutaupta 150-200 gyvybių nuo rugsėjo mėn., kai imta važinėti dešine puse.

Ten, kur Nemunas banguoja

(Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškos ir be aiškinimų)

*Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoį mano vietoj
Gyvena barzdyla.*

A. Vienazindys

MINI IR ŪKISKAITA

Kovos su trumpu, siauru ir papiktinančiu rūbu komiteto posėdžio nutarimas Nr. 1

1. Pastaruoju metu respublikoje pastebimas siaubingas moteriškų sijonų trumpėjimas (mini) ir tik labai nežymus vyriškų kelnų praplatėjimas kiškų galuos (klioš). Nors spauda ir visuomeninės organizacijos pradėjo veikti tam tikrą darbą, siekiant sustabdyti stichinių sijonų trumpėjimą ir praplėsti vyriškas kelnas bent 2-3 cm, rezultaty nematyti. Atvirksčiai — mini sijonas palaipsniui pereina į mikro sijoną, kurio siuvimui medžiagos sunaudojimas praktiškai artėja prie nulio. Pastebėta, kad vyriškos klioš kelnės praplatinamos medžiagos pleištais, gautais trumpinant sijonus. Audinių pramonė ir prekybai gresia rimtas pavojus, kadangi kelnų plėtimasis nepajėgia kompensuoti sijonų trumpėjimą.

2. Lūdnos atminties kova prieš bugi-vugi, tvistą, siauras vyrų kelnas, plažio kryžlius ant kaklo ir kt. naujoves parodė, kad kritika neretai virsta reklama, o karikatūros, fejletonai ir rimti vedamieji straipsniai šia tema pakeičia madų žurnalus. Tik sustabdyti kovą ir nutraukti ugnį, priešas atsisakė kryžlių, šiek tiek praplėdė kelnas, įsitvirtindamas plačių žibancijų diržų, mini, šeicho ir vatusi pozicijose.

3. Atsižvelgiant į aukščiau paminėtus faktus, reikia lanksčiau ieškoti veiksmingų kovos priemonių, būtent:

a) atsargiai, bet plačiu frontu reikia greta pramoginių ir balinių šokių propagandos pradėti suknių su šleifais ir krinolinalais, klostytų bei „varpo“ tipo sijonų ma-

dos atgaivinimą. Ta proga spausdinti senų siuvėjų atsiminimus apie moteris, kurios ilgo rūbo pagalba susidarė padėtį visuomenėje, pagarsėjo protu, grakštumu, grožiu ir kitomis dorybėmis, taktiškai paslėpdamos pūstuose sijonuose ir krinolinuose visas gamtos klaidas, kurios vis dar retkarčiais pasitaiko ir mūsų dienomis;

b) smogti taiklų smūgį mini ir jo palydovams — trapecijoms bei princesėms, pasiunčiant turistus į tas pasaulio šalis, kur sijono sąvoka turi visai kitą prasmę (Japonija — kimono, Indija — sari ir t.t.). Grįžusios iš kelionės, jos kurį laiką propaguos suknius, kurių siuvimui sunaudojama 6-10 m medžiagos;

c) premijines lėšas, kurios dabar kaupiasi audimo pramonėje ir medžiagų prekybos tinkle, reikia mikliai panaudoti ilgesnių sijonų ir platesnių kelnų nešiotojų skatinimui. Įvesti „Ministrop!“ knygelę su išskerpamais talonėliais prie įėjimo į kiną, teatrą, restoraną, šokių salę. Moterį, dažniausiai pasirodžiusią su ilgu rūbu, sezono gale skelbti „misis kontramin“ ir apdovanoti asmeninėmis dovanomis (importiniai batukai, trikotažas ir pan.);

d) įpareigoti siuvimo ateljė vadovus užtikrinti pleiščių-klioš išgyvendinimą iš vyriškų kelnų praplatinimo proceso, palaipsniui minėtą pleiščių ilginant (1968 m. — iki kelių, 1969 m. — iki juosmens), tikslu atstatyti normalių kelnų šlovę ir planingą audimo fabrikų bei medžiagų parduotuvių darbuotojų premijavimo darbą;

e) dalį prekybos tinklo premijinių lėšų kūrybai sunaudoti paskatinimui žurnalistų ir rašytojų, kurių apybraižose ir romanuose atsispindi ilgo ir plataus rūbo pranašumas prieš siaurą ir trumpą, o teigiami herojai niekadose nenešioja mini ir siaurų kelnų.

Kovos komiteto vardu

Jonas Plačiakelnis, Ona Ilgasijonytė

(„Šluota“, 1967 m. Nr. 14)

Europos lietuvių kronika

KODEL LAIKRASTIS VELAI PASIEKE SKAITYTOJUS?

Gauta nemaža nusiskundimų, kad „Europos Lietuvis“ šių metų Nr. 1 pradėjo skaitytojus net Londone ir taip pat kitose D. Britanijos vietose pasiekti tik sausio 10 d.

Jis buvo atiduotas paštui sausio 2 d., antradienį. Pašto įstaigos aiškinimu, sutrukdė laikraštį laiku paskirstyti gripas, kuris smarkiai palietė centrinio pašto darbininkus. Laikraštis centre buvęs paskirstytas tik sausio 5 d., penktadienį. Centrinio pašto spėjimu, tokia pat bėda galėjo būti ištikusi ir vietinius paštus, dėl to ir jie dar nudelsė ir pavėlavo įteikti laikraštį prenumeratoriams.

LAIKRASTIS ORO PASTU

Kai kurie Amerikos žemyno skaitytojai norėtų greičiau gauti „Europos Lietuvį“. Pagreitinti reikią siųsti oro paštu.

Leidėjai praneša, kad oro paštu siunčiama „Europos Lietuvis“ metinė prenumeratoria Amerikos žemynė yra 10 dolerių.

LONDONAS

DBLS VALDYBOJE

DBLS Valdyba nutarė suaukšti šių metų suvažiavimą kovo 9 ir 10 dienomis. Dienotvarkė bus paskelbta vėliau.

Šiais metais iš Valdybos rotacine tvarka pasitraukia J. Lūza ir J. Vilcinskis.

BRADFORDAS

KLUBO METINIS SUSIRINKIMAS

Bradfordo Lietuvių Vyties klubo valdyba skelbia, kad vasario 11 d., 3 val., klubo patalpose šaukiamas klubo narių metinis susirinkimas.

Susirinkimo dienotvarkėje numatyta: Valdybos ir revizijos komisijos pranešimai;

Diskusijos dėl pranešimų; Valdybos ir rev. komisijos rinkimai; Einamieji reikalai.

Jei 3 val. nesusirinks pagal klubo įstatus numatytas narių skaičius, tai susirinkimas bus šaukiamas 4 val. ir bus teisėtas, nežiūrint to, kiek klubo narių susirinks.

EKSKURSIJA Į MINĖJIMĄ

Bradfordo Vyties klubo valdyba vasario 3 d. rengia ekskursiją į Šiaurinės Anglijos lietuvių rengiamąjį Vasario 16 minėjimą, kuris įvyks Athertone, netoli Manchesterio.

Kaina tik 10 šil. Klubo nariai moka tik pusę kainos. Į ekskursiją prašoma užsirašyti iki sausio 28 d. klube pas J. Paulauską.

PAIESKOJIMAI

PROKOPOVIČIUS Petras, gimęs 1924 m. Zarasose, ir HRYSZKIEWICZ Nili ar Antanas, Mykolo ir Joanos sūnus, gimęs 1918.XI.10 Vileikoje, Vilniaus krašte, patys ar žinantieji apie juos prašom rašyti „Europos Lietuvis“ Administracijai.

SIUNTINIAI SAVIEMS

LIETUVIŲ NAMŲ AKC. BENDROVĖ

2 LADBROKE GARDENS, LONDON, W.11

ligi šiol yra atlikusi ir atlieka daug lietuviškų darbų. O prieš kurį laiką ji yra dar suorganizavusi

SIUNTINIŲ SKYRIŲ,

kuris pasitarnauja lietuviams, kai reikia geromis dovanomis pradžuginti savuosius Lietuvoje.

Pasitarnaudamas šis skyrius laikosi tokio pagrindinio dėsno: turi būti ko griežčiausiai prisilaikoma užsakytojo pageidavimų, kad būtų patenkintas užsakytojas ir džiaugtųsi gavėjas. Taigi per Bendrovės siuntinių skyrių užsakant gaunama grynai ta prekė, kurios nori užsakytojas. Kadangi Bendrovė yra atsiskiusi minties sudarinėti kokius nors papigintus standartinius sluntinius, tai užsakytojas gauna tik tokią prekę, kokios jis nori ir prašo. Niekas jam neperšama ir nesūdoma.

Medžiagos pasirenkamos pagal pavyzdžius.

Tasai Lietuvių Namų Akc. Bendrovės SIUNTINIŲ SKYRIUS

yra jau įsigijęs tautiečių pasitikėjimą. Kas per jį siuntė, tai žino, kad viskas bus tiksliai, gerai ir greit sutvarkyta. O kas dar nepasinaudojo, tai kviečiamas išbandyti, nes juk kiekvienam labai ir patogiu atsiliginant už „Europos Lietuvį“ ar Nidos Knygų klubo leidinius ar prašant kokių nors informacijų kartu sutvarkyti ir siuntinio reikalą, rašant vis tuo pačiu adresu:

2 LADBROKE GARDENS, LONDON, W.11

MŪSŲ REMĖJAI

Apsimokėdami už „Europos Lietuvį“ ar Nidos Knygų klubo leidinius, šie tautiečiai buvo malonūs pridėti aukų lietuviškam spausdintam žodžiui paremti: 29 šil. L. Pogožinskis, 23 šil. A. Miliūnas, po 13 šil. J. Gudaitis ir P. Miklovas, po 11 šil. J. Šukaitis ir V. Versekas, po 6 šil. D. Santockis, J. Dimša, A. Biliūnas ir P. Povilūnas, 4 šil. S. Karpinas, po 3 šil. K. Rusys, J. Kulikas, J. Vosylius, J. Žalys, B. Mardosas, V. Budninkas, P. Jusionis, J. Dirvonskis, J. Pipynė, L. Nemeika, P. Juška, P. Adomaitis, V. Lugas, A. Linkevičius, J. Lideika, A. Baranaukas, R. Gustaitis, J. Baukys, R. Biekša, R. Žudžius, J. Matuška, L. Jusius, J. Kiršinas, J. Sankauskas, A. Armalis, A. Šimkevičius, P. Burksaitis, K. Savonis, N. Zvirblis, K. Mažylis ir J. Liaugaudas.

NOTTINGHAMAS

JAUNIMO ŽIDINYS

16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham, NG2 6AH, Tel. 85738.

UŽ LIETUVOS MINISTERĮ

Sausio 7 d. Jaunimo židinyje buvo atliktos gedulingos pamaldos už a.a. Min. B. K. Balutį. Ta proga buvo priminta velionies minčių religiniais klausimais. Garbusis Velionis Jaunimo židinyje dar bus paminėtas vasario 25 d., minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 m. sukaktį.

LEIGH

NEPRIKLAIMSOMYBĖS SUKAKTIES MINĖJIMAS

DBLS Leigh skyriaus valdyba, talkinama šiaurinės Anglijos lietuvių Koordinacinio Komiteto, vasario 3 d., šeštadienį, Farm by Hall Atherton rengia 50 metų nepriklausomybės sukakties minėjimą.

Programoje: dr. S. Kuzminsko paskaita, o meninę dalį išpildys T. Buroko vadovaujamas Bradfordo „Sūkurys“.

Prašome kuo gausiau šiam minėjime dalyvauti. Laukiama lietuvių iš tolimesnių vietovių — visiems užteks vietos. Po minėjimo veiks puikus baras su alumi ir užkandžiais, ir, kas norės, galės smagiai pasišokti.

Skyriaus Valdyba

JŪSŲ 7% INVESTAVIMO SĄSKAITA

duoda pelningas ir reguliaras pajamas. BALTIC STORES INVESTMENTS LTD., 421 HACKNEY RD., LONDON, E.2. Tel. SHO 8734

ir PALANGA PROPERTIES LTD., 12 ALBEMARLE RD., BECKENHAM, KENT

moka 7% (grynais) už investicijas 5 metams ir ilgiau

ir 6% (grynais) už trumpesnius investavimus.

SUDAROME TESTAMENTUS, ADMINISTRUOJAME NUOSAVYBĘ IR SUTVARKOME VISUS PALIKIMO REIKALUS.

Dėl smulkių informacijų rašykite: Z. JURAS, 421 HACKNEY RD., LONDON, E.2.

IR VASARĄ, IR ŽIEMĄ,

IR RUDENĮ, IR PAVASARĮ

ne tik maistu, bet ir kitomis gėrybėmis Jei saviems padėti nori, Padarysi tai tikrai, Kreipkis tik tuojau pas TAURĄ, Ir neliks kišenė kiaura!

TAURAS

3, ST. DUNSTAN'S GARDENS, LONDON, W.3. Tel. ACO 4374.

Atstovas Manchesteryje: L. Puras, 79, Victoria Cresc., Eccles, Manchester.

MŪSŲ MIRUSIEJI

LEEDS. Praėjusių metų gruodžio 30 d. rytą, besilisdamas naujame bute, amžinu miegu užmigo a.a. Jurgis Zamba.

Velionis buvo giliai susipratęs lietuvių, nuo pat jaunystės sielojęs ir rūpinęs Lietuvos reikais. Augęs ir brenęs Zapyškyje, tarnavo policijoj. Kaip vachmist-ras sumaniai darbavosi vokiečių okupacijos metais, rūpindamasis savo žmonėmis ir jų reikalais. Karo audrai priartėjus, aktyviai dalyvavo paskutiniame kare, siuntinėjamas iš vienos vietos į kitą. Karui pasibaigus, emigravo į Angliją ir 1951 m. įsikūrė Leeds. Buvo draugiškas, populiarius, su visais gražiai sugyveno.

Palaidotas sausio 5 d. po gedulingų pamaldų Holy Rosary bažnyčioje. Rūškana žiemos dieną į kapus palydėjo gražūs būrelis pažįstamų, o visų vardu su velioniu atsisveikino kun. kapelionas.

BRADFORD. Sausio 2 d. rytą staiga ir netikėtai savo namuose dėl širdies ligos mirė visų gerai pažįstamas ir mėgiamas a.a. Petras Zajankauskas, sulaukęs 66 m. amžiaus.

Kilęs iš Antakodės km., Onušio par., Trakų apskr., dar jaunas savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę. Grįžęs į tėviškę, gavo žemės sklypą, kur ramiai gyveno, pasi-stavęs namus ir sukūręs šeimą. Buvo nekenčiamas raudonųjų, kurie iš pasalų sudegino jo pastatus.

Po karo įsikūręs Anglijoje, kurį laiką dirbo Valijoje, o nuo 1948 m. apsigyveno Bradford. Sielojosi lietuviškais reikalais, aktyviai dalyvavo lietuviškoje kultūrinėje ir religinėje veikloje. Susilaukęs pensininko amžiaus, manė galėsįs ramiai pailsėti, tačiau netikėtai mirtis išskyrė jį iš gyvųjų tarpo. Lietuvoje liko žmona, sūnus ir dvi dukterys.

Palaidotas sausio 8 d. Laidotuvėse dalyvavo daug draugų ir pažįstamų.

EVERINGHAM. Šiame nuošaliame ir jaukiame miestelyje, netoli Yorko, patogiuse savivaldybės namuose ilgą laiką gyveno Pranas Trejonis, auginamas net penkias dukteris. Prieš kelerius metus mirus žmonai, jautėsi vienišas, tačiau buvo jūdrus, darbštus ir, tik iš pensijos gyven-damas, leido mokytis mergaites, kad jų gyvenimas būtų šviesesnis.

Gruodžio 18 d. po sunkios ir skausmingos ligos mirė, palikęs dvi ištėkėjusias ir tris besimokančias dukreles.

Amžina atilsį duok mirusiems, Viešpatie. j. k.

LIETUVISKOS PAMALDOS

DERBY — sausio 21 d., 11 val. NOTTINGHAM — sausio 21 d., 11 val., Židinyje.

CORBY — sausio 21 d., 12 val. NORTHAMPTON — sausio 28 d., katedroj. NOTTINGHAM — sausio 28 d., Židinyje.

WOLVERHAMPTON — vasario 4 d. NOTTINGHAM — vasario 4 d., Židinyje. STOKE-on-TRENT — vasario 11 d., Tun-stall.

BRADFORD — sausio 21 d., 12.30 val. ROCHDALE — sausio 28 d., 12 val.

MANCHESTER — sausio 28 d., 11 val. CORBY — sausio 21 d., 12 val., Gainsborough Rd.

NOTTINGHAM — sausio 21 d., 11 val., Jaunimo Židinyje.

DERBY — sausio 21 d., 11 val., Bridge Gt.

NAUJIEMS METAMS —

NAUJOS KNYGOS

R. Skipitis — Nepriklausoma Lietuva. Žymaus veikėjo istoriniai atsiminimai nuo pat pirmųjų Lietuvos nepriklausomybės užuomazgos dienų. Kietais apdarais. 477 p. Kaina 2.19.0.

Owen J. C. Norem — Timeless Lithuania. Lietuvos istorija anglų kalba. Tinkama do-vana anglams, o dar geresnė lietuvių tėvų vaikams, norintiems susipažinti su savo tėvų žemės praeitimi. 300 puslapių, didelio formato. Kaina 35 šil.

Paulius Augius. Žinomo menininko kūrinių rinkinys. Milžiniško formato. Kietais apdarais, 284 psl. Kaina 7.10.0.

Renė Rasa — Meilė trikampy. Beskaitant rasos akys, nes tai daugiau kaip 200 psl. intriguojantis romanas. Kaina 1.5.6.

G. Šimukonienė — Su daina. Apie 400 dainų rinkinys, patogaus formato, 350 psl. Būtinai nešmokusiems mūsų dainų, o dar būtinai tiems, kurie jau pamiršome dainų žodžius, o „žodžio iš dainos neišmėsi“... Kaina 400 dainų tik 18 šil.

Knygos ir viso pasaulio periodika gau-namos: D a i n o r a, 14, Priory Rd., Kew, Surrey. Tel. 940-63-77.

LIETUVIŲ NAMUOSE, 2 LADBROKE GDS, W.11,

SAUSIO 27 D., ŠEŠTADIENĮ,

RUOŠIAMAS TRADICINIS

SPAUDOS BALUS

Visi kviečiami dalyvauti * Gros gera muzika *

Veiks baras * Puikus bufetas

Šokiai iki 1 val. ryto * Pradžia 7 val. vakaro

Staliukas patartina iš anksto užsisakyti tel. 727-2470

Tokie tie Eccles lietuviai

Apsigyvenusi Eccles, netrukus dalyva-vau prisiminimui skirtose apeigose prie Karo paminklo miesto centre. Tarp daugybės ten dalyvavusių organizacijų pastebėjau grupę jaunų mergaičių puikiais išsiuvinėtais tautiniais drabužiais ir vyrų, dėvinčių geltonos, žalios ir raudonos spalvų juostas. Šitaip pirmą kartą susidūriau su lietuviais, kurie maždaug prieš dvidešimt metų atvažiavo į Eccles ir įsikūrė čia. Per tą laiką kai kurie jų išsikėlė kitur, bet ir tie, atrodo, dar vis su geru jausmu prisimena tą angliską miestą, kurį pirmąjį pažinojo. Jiems būtų liūdna, jei kuriais metais bent tokia metinė proga jie nepasirodytų.

Tos matytosios grupės paveikslas vis stipriai tebesilaikė mano galvoje, dėl to mane ypač sudomino iš Steponavičiaus gautoji žinia, kad Lietuvių Socialiniame Klube Manchesteryje ruošiamas lietuviškų dirbinių paroda, ir aš priemiau kvietimą apsilankyti joje.

Ne tik pasidžiaugiau pačia paroda ir pasigėrėjau parodoje pamatytoju išradingu-mu, bet kartu pajutau, kad kvietėjai buvo ypač patenkinti mano atsilankymu.

Man ypač didelio įspūdžio padarė klubo atmosfera ir tasai būdas, kaip čia derina-mos tam tikros anglams įprastos ypatybės klubuose tvarkytis su kitomis, kurios yra aiškiai lietuviškos. Man paaiškėjo, kad visi kalba savo gimtąja kalba, net ir tie, kurie, sprendžiant pagal jų amžių, nebėgalai jau atsiminti krašto, iš kurio yra kilę. Bū-

dingas pavyzdys — jauna moteris, kuri iš pirmo žvilgsnio panaši į jauną manches-terietę ir kuri čia išėjo mokslus. Pasikal-bėjimo metu ji pristatė man savo vyrą ir, atsigrįžusi į jį, prakalbėjo sklandžiai savo gimtąja kalba. Ji sakė man, kad ir jos kūdikis mokysis kalbėti lietuviškai, savo tėvų kalba.

Man buvo malonu iš tos parodos pasi-rinkti darbų parodyti Monks Hall Muzie-juje lapkričio mėn., ir čia jie sukėlė di-džiulio susidomėjimo ir daugeliui lankyto-jų buvo maloni naujiena.

Buvo puikūs medžio drožinių, gražių au-dinių, siuvinėjimų (įskaitant tautinius drabužius) ir gintaro dirbinių. Anglai lan-kytojai ypatingo dėmesio rodė būdingos lietuviškos sodybos modelius, o lietuviams tai turėjo sukelti daugelį prisiminimų.

Labiausiai papabrėžtas parodoje dalykas buvo visa ta tautinė atmosfera. Visi rodo-mieji darbai buvo būdingi pačiam kraštui, ir raštas bei jo atlikimas nuolat ir nuolat rodė ir tradicinį atlikimą ir tokią pat temą. Jutau, kad visa tai atstovauja grupei žmo-nių, kurie laimingai įsikūrė naujame kraš-te, bet kartu išlaikė savo tautinę tapatybę. Tikiuosi, kad jie tokie ir išliks.

Jaučiu, kad po tos parodos tiek aš, tiek ir kiti Eccles gyventojai būsimame žymiai daugiau sužinos apie savo draugus lietu-vius, negu ligšiol žinojome.

Madeleine Patry

Bibliotekininkė ir Kuratorė

OSNABRUECKO KALĖDŲ EGLUTĖ

Antrąją Kalėdų dieną Osnabruecko lie-tuvių bendruomenės buvo surošiusi Kalė-dų eglutę. Į ją kiauja Kleinemanno svetai-nę susirinko ne tik gausus mažųjų bū-rys, bet taip gi daug senosios kartos atsto-vų bei jaunimo.

Atidaromąjį žodį tarė apylinkės pirmi-ninkas Vladas Žaliukas. Vietos lietuvių klebonas kun. Petras Giršius apibūdino Kalėdų eglutės reikšmę ir palinkėjo jau-kios ir giedros lietuviškos nuotaikos už-baigiant Kalėdų šventes.

Po to Vasario 16 Gimnazijos mokinys Romas Žaliukas su giliu įsijautimu įspū-dingai padeklamavo eilėraščių „Kalėdos“, o Vargo mokyklos mokiniai, vadovaujami Vytauto Rudžio, padainavo lietuviškų liaudies dainų, pašoko tautinių šokių ir padeklamavo lietuviškų kalėdinių eilėraš-čių. Kalėdų senelis (Pranas Žaliukas) ma-žuosius gausiai apdovanojo saldumynais.

V. Ž.

KŪCIOS VECHTOJE

Senelių prieglaudoje Vechtoje buvo įspū-dingai atšvęstos Kūčios ir Kalėdos. St. Mo-tuzas uždegė eglutės žvakutes, o kun. P. Giršius atgiedojo evangeliją ir su visais bendrai pasimeldė. Po to prasidėjo plotke-lių laužymas ir Kūčių vakarienė. Tą vaka-rą savo mintimis daug kas buvo brangioje tėvynėje. Kalėdų rytą buvo pamaldos, pa-mokslas ir pagiedota giesmių.

Seneliai yra labai dėkingi vienuolėms se-sulėms už visokeriopą globą ir dovanas. Taip pats seneliai reikią padėką „Dainos“ ir visiems kitiems geradariams. Pažymėti-na, kad seneliai, būdami patys neturtingi, dosniai remia saležiečius, tautinius reika-lus, misijas ir neužmiršta pačių vargin-giausių.

Lietuvių senelių prieglauda Vechtoje yra gražioje ir ramioje vietoje, prie gero kelio ir arti miesto. Aplinkui žalieji miškeliai ir lygūs laukeliai. Čia mūsų seneliai yra vis-kuo aprūpinti ir maloniai leidžia senatvės dienas. Ypač Vokietijoje gyvenantiems lie-tuviam seneliam labai patartina tie prieg-laudoje apsigyventi. Tuo reikalu laiškus galima rašyti lietuviškai ir vokiškai šiuo adresu: Ehrw. Schw. Oberin, St. Hedwig-Stift, 2848 Vechta i. Old.

G.

VASARIO 16 GIMNAZIJA

Lapkričio 27 d. į gimnaziją buvo atvykę vokiečių televizijos filmuotojai ir susuko filmą iš gimnazijos gyvenimo. Filmas bu-vo rodomas gruodžio 5 d. per Sueddeut-scher Rundfunk televizijos kanalą.

Filme, kuris buvo palydimas šiltų ir po-zityvių komentarų, buvo rodomas gimnazi-jos direktorius, kuris nubrėžė gimnazijos tikslą ir paskirtį, gimnazijos išorės vaiz-dai, klasės pamokų metu, tautiniai šokiai, bendrabučio kambariai, vėliavos pakėli-mas, krepšinio rungtynės ir kt. Buvo pažė-dėta filmo kopija prisiųsti gimnazijai.

EUROPOS LIETUVIS —

LITHUANIAN WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1 Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Liet. Namų Akc. Bendrovė.

Redakcija rankraščius taisto ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 50 šil.; do-lerio kraštuose — 6 dol. metams; Vokiet-i-joje — DM 22.

Už laikraštį kieno nors spausdinamų-jų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redak-cija nesiima atsakomybės.